

VIII

mōstrauit. propter quod volūt quodā ea ecce rerē quod propter iue nissē frumētū. et bea quod bea propter illi. decret fuisse antizbor deū semiarcti egi pro. Aredūt at quodā mercuriū de quobea fit mētio fuisse suū trimegisti et sc̄p̄lisse librū decre stellarōe. sed promūz conntra proter, ut patri ex his quodū in propter. derem capit. et conntra et his quod augusti bea habic nā fuit profecanes traidi. quod promō horde um in egypto iue nit. sed hordeū fuit semiatū i egypto an egressū filiorū isrlay degypto ver exodica. ix. sc̄d̄m enī conntra proter, quod i libro illo conmēdat plottinus platonius ergo mercuri us quod librū illum sc̄p̄lisse fuit posteri or plone. Hoc at vincitur in speculo historialis grafe trimegistus sc̄p̄lisse librū isti tres libros quod habēt eur videlz de profecto. imppla di cit de vnigenito filio dei. Ite de stellarōe impata lencitat astrarē reutis ad aselepi um nepotē escu*lap*ij. de quodā ea quod sugra augusti proter / rauie de dice, eius Hoc mod trimegisti sed sc̄p̄lisse librū de stellarōe de quod sugra de mod ē non propter vez quod trimegisti bea augusti ifra li. x viii. ca. xxix. proces, si de de septē sapiētes grecie, librō de stellarōe sc̄p̄lisse propter propter plonius ve de xi. vez ē aut quod trimegisti scripsit duos libros alios sugra noia eos. et etiah adquer

perueniamus colendos esse censebunt: quos bonos opernatur: quod quale sit iam in volumine sequenti vidēduz est.

redū quod augusti inuit illo quod de apule ius de do locratis videlz quod eratryz de cmos. et sic ab his quod tales deos faciūt, quod ei multos deos non fecerit. propter ex his quod ipso. sed dixi ca. iij.

Explicitus est liber octauz.

Incipiunt capitula libri noni.

- i Ad quē articulū disputatio promissa presernit et quod discutie de sit de residua que
- ii Alii inter demōes quod de supiores sunt sit aliquod ps bonorz quod profecio adverā britudine possit habuā a aia preuenire.
- iii Que demōibz apulei ascribat quod cum rōnz non subtrabat nibil hatutz assignat
- iv De perturbatiōibz quod alio accidūt quod sit peri pateticoz stoicorūqz sententia.
- v Quod passiōes quod xpianos aios afficiūt non in virtū trahāt habitutz exerceant.
- vi Quibus passionibus demones profecte apuleio exagitatur quoz ope hoies apud deos asserit adiuuari
- vii Quod platonici figmet poetaz ifamatos deos asserat de contrarioz stu dionz certamie cū he protes demonū non deorū
- viii De diis celestibz et demōibz aereis sunt hoibz traenis apuleij platonici dis-
- ix An amicicia celestū deoz proint finitio cessionē demonū possit hoz preuideri.
- x Quod fm plonis stu minz muteris suthōmies in corpe mortali quod demones in
- xi De opione plonicorz quod putat (eterno aias hoim demōes est post corpora.
- xii Defrenis protrarīys quod fm platonicos de monū hoimqz natura distinguitur
- xiii Quod demones sinec cuzdiis beatū nec cū homibz sunt miseri interramqz parte sine ytriusqz cōmuniōc sint medū.
- xiv An homines cum sint mortales possint vera beatitudine est felices
- xv De mediatore dei et hoim hoie xpo ihu
- xvi An rationabiliter platonici diffinierint deos celestes declinantes terrena cōtagia hoibz non misceri quod ad amiciam deoz demones suffragent.
- xvii Ad conmēdādā vitā brāzqz in pricipatiōē consumi bea si tali mediatore idigē hoz minē quolis ē demō: sed tali quolis evnz xpo.

Liber

xviii ¶ **D**iffallacia demonū dū sua intercessione viam spondet ad deum: hoc conatur ut hoies a via veritatis autant.

xix ¶ **A**ppellatio demonū iā nec apud cultores eorū assumatur i significationē alicuius boni.

xx ¶ **D**e q̄litate sc̄ieie q̄ demōes supbos faciuntur.

xxi ¶ **A**d quem modum dominus voluerit de monibus innotescere.

xxii ¶ **Q**uid inter sit inter scientiam sanctorū angelorum et scientiam demonum.

xxiii ¶ **N**omen deoꝝ falso ascribi dīs ḡtū qd̄ tñ et āḡelis sanctis et hoib̄ iustis ex diuinaz scripturaꝝ aucte cōmūe est.

Lap̄tulum. I

Et abo nos et ma los de a

os zc. **D**ic inca pit liber nonus i q̄ aug⁹ inq̄ri an sint alioꝝ demōes boni a q̄bo sit vi ta cr̄na sperāda p̄ more int̄dēs p̄bare et nulli ra les sunt. **E**t p̄t̄ liber iste xxi. ca. in q̄z p̄mo ōndit q̄ sit sua int̄rio i **H**libro et q̄ sua in tentio ē disputa re de demōib⁹. iō i b̄ ea faē tria. q̄a p̄ ōndit q̄d̄ voca uerū demōes hi q̄ posuēt q̄sdā de os malos sic la beo et alii. sic pa tut. s. li. n. c. xii. 2. li. viii. cap. xiiij. **I**sti h̄o credidit demones esse de os quosdā. **S**e cundo ibi.

b **C**hi aut q̄oꝝ deos zc. **O**stendit quid vocabat demones platoi ci qui omnes de os bonos dicunt esse. **I**sti autē sen ferunt q̄ demōes non fuerūt dū. s. mediatores inter deos et hoies. vt patet de apuleio s. li. viii. ca. xiiij. ybi disputatu est

misentiant cū quib⁹ velut cū excel lentiorib⁹ placuit istā examinare et q̄ stionē vtrū cultus plurimoꝝ deoꝝ p̄sit ad consequendā vitā beatā q̄ post mortē futura est: libro supio re quesiuim⁹: q̄ pacro ipsi demōes qui talibus gaudēt q̄lia boni et prudētes hoies aduersant et dānāt id est sacrilegia: flagicosa: facinoro sa: nō de quolibet hoie s. d̄ ipis dīs figmenta poetarū; et magicaꝝ arti um sceleratā puniēdāq̄ violetiaz possint q̄si pp̄inq̄ores et amicicio res dīs bonis conciliare homies bonos: et h̄ nulla rōne posse cōp̄tu est. **P**roinde hic liber sicur in illi fine p̄missim⁹: disputationē p̄tine re debet de differētia: si quaꝝ volunt esse nō deoꝝ inter se q̄s homines bonos dicūt: nec differētia de orū et demonū: q̄ illos ab hoib⁹ lōge lateq̄ sciūgūt: istos inter deos et homines collocāt: s. de differētia ipsorum demonum. q̄ ad p̄scen tē pertinet questionē.

La. I. **H**ud plerosq̄ em̄ v̄statuz a cōdici: alios bonos alios ma los demōes: q̄ siue etiā sit platonicoꝝ phoꝝ siue quorūlibet sententia nequaꝝ eius est negligenda discussio: ne quisq̄ velut de mones bonos sequendos sibi esse arbitref. p̄ q̄s tanq̄ medios deos q̄s ōes bonos credit: dū conciliari affectat et studet: vt q̄si cū eis pos sit eēp̄ mortē irretit malignozū spiritū deceptusq̄ fallacia: lōge aberret aō do: cū q̄ solo et i q̄ solo et de q̄ solo aīa hūang: id ē rōnalis et intellectualis bta est.

La. II. **H**ud plerosq̄ em̄ v̄statuz a cōdici: alios bonos alios ma los demōes: q̄ siue etiā sit platonicoꝝ phoꝝ siue quorūlibet sententia nequaꝝ eius est negligenda discussio: ne quisq̄ velut de mones bonos sequendos sibi esse arbitref. p̄ q̄s tanq̄ medios deos q̄s ōes bonos credit: dū conciliari affectat et studet: vt q̄si cū eis pos sit eēp̄ mortē irretit malignozū spiritū deceptusq̄ fallacia: lōge aberret aō do: cū q̄ solo et i q̄ solo et de q̄ solo aīa hūang: id ē rōnalis et intellectualis bta est.

La. III. **H**ud plerosq̄ em̄ v̄statuz a cōdici: alios bonos alios ma los demōes: q̄ siue etiā sit platonicoꝝ phoꝝ siue quorūlibet sententia nequaꝝ eius est negligenda discussio: ne quisq̄ velut de mones bonos sequendos sibi esse arbitref. p̄ q̄s tanq̄ medios deos q̄s ōes bonos credit: dū conciliari affectat et studet: vt q̄si cū eis pos sit eēp̄ mortē irretit malignozū spiritū deceptusq̄ fallacia: lōge aberret aō do: cū q̄ solo et i q̄ solo et de q̄ solo aīa hūang: id ē rōnalis et intellectualis bta est.

de hac posi tione cuꝝ a puleio et in tribus capi tulis sequē tibus. **L**et tuo ibi c. **D**omin debet liber et declarat intentus su um in hoc li bro videli, et q̄ inten die disputa re de diffe rentia demo nū inter se.

La. II. **H**ud a p̄trol q̄ zc. In b̄ cardina gustin⁹ cau sal quare vulp̄ dispu tare de dif ferētia de monū infi se.

La. III. **H**ud plerosq̄ em̄ v̄statuz a cōdici: alios bonos alios ma los demōes: q̄ siue etiā sit platonicoꝝ phoꝝ siue quorūlibet sententia nequaꝝ eius est negligenda discussio: ne quisq̄ velut de mones bonos sequendos sibi esse arbitref. p̄ q̄s tanq̄ medios deos q̄s ōes bonos credit: dū conciliari affectat et studet: vt q̄si cū eis pos sit eēp̄ mortē irretit malignozū spiritū deceptusq̄ fallacia: lōge aberret aō do: cū q̄ solo et i q̄ solo et de q̄ solo aīa hūang: id ē rōnalis et intellectualis bta est.

La. IV. **H**ud plerosq̄ em̄ v̄statuz a cōdici: alios bonos alios ma los demōes: q̄ siue etiā sit platonicoꝝ phoꝝ siue quorūlibet sententia nequaꝝ eius est negligenda discussio: ne quisq̄ velut de mones bonos sequendos sibi esse arbitref. p̄ q̄s tanq̄ medios deos q̄s ōes bonos credit: dū conciliari affectat et studet: vt q̄si cū eis pos sit eēp̄ mortē irretit malignozū spiritū deceptusq̄ fallacia: lōge aberret aō do: cū q̄ solo et i q̄ solo et de q̄ solo aīa hūang: id ē rōnalis et intellectualis bta est.

locō ex hoc
ferme īc.
vīos ibi ex
clusiue nō
ē in bis r̄c.
Apolitus
in lī. d̄ deo
socratis.

libro de deo

socratis. q̄

si circa me

dūm.

Ca. III.

8. **Te**

9. **sue**

2c. **In b̄ ca**

pitulō au-

gustinus oc-

casionē ei⁹

quod dicitū

est in prece-

dentē capi-

tulo d̄ pāl-

sionib⁹ de-

monum in

cipit agere

de passionib⁹

bus quātū

ē necessie ad

suū princi-

pale. **aposi-**

tu⁹. **Et oñ**

dit aug⁹ in

hoc caplo

quō concor-

diter philo-

sophi senti-

unt de pas-

sionib⁹ bu-

iūsmōi. **Et**

facit duo.

q̄ p̄mo ostē

dit quō inē

p̄bos est di-

scordia ver-

balis et ap-

parens. nā

peripateti-

ci et platonis-

ci dicūt cas-

posse in sa-

pientē cade-

re stoici vo-

bo negent

quaz opio-

nem stoico-

rūz nititur

seneca i ep̄

stola ad lu-

cellum mul-

ti rationi-

bus confir-

mare. sc̄o

ib⁹.

dere: si p̄am q̄ s̄c stulta x̄ mentiū
mos ē; pcellos qdāmō pturbatio-
nib⁹ agitari. Verba nāq̄ el̄ bac-
re ista sūt. Ex hoc ferme demonū
nūero in q̄t: poete solēt haud q̄p̄
pcula x̄itate: osores et amatores
qrūdā hoīm deos singere: hos p̄-
sperari et euehere: illos p̄tra adūla-
ri et affligere. Igit et misereri et in-
dignari: et angū et letari: oēm̄q̄ hu-
mā animi faciē pati: ac simili motu
cordis et salo mētis: p̄oēs cogitati-
onū est fluctuare q̄ oēs turbele tē
pestatesq̄ pcula adeoz celestiū trā-
qllitate exultat. Num ē in his verb-
aīa dubitatio: q̄ nō aīoꝝ aliq̄s ife-
riores p̄tes: si p̄as demonū mētes
qb̄ rōnalia sūt aīalia velut pcello
sū salū dixit passionū rēpestate tur-
bari: vt ne hoib⁹ qdē sapiētib⁹ cō-
parādisint: q̄ h̄mōi pturbatiōib⁹
aīoꝝ a qb̄ hūana n̄ ē īmuniſ infor-
mitas etiā cū eas hui⁹ vīte p̄dīoē
patiūt mēte ipturbata resistūt: nō
eis cedētes ad aliqd aīprobādū v̄l
ppetrādū: qdē exorbitet ab itinere
sapie et legeiusticie: si stultis mor-
talib⁹ et iūstis nō corpib⁹ et morib⁹
similes vt nō dīcā d̄teriores: eo et
verustiores et debita pena īsanabi-
lis ip̄l̄ q̄ mētisvt iste appellauit sa-
lo fluctuat: nec i x̄itate atq̄ x̄ture
q̄ turbulētis et p̄uis affectionib⁹ re-
pugnat ex nlla animi pte p̄stūt.

Te sūt sue p̄bor d̄ Ca. III.

b his animi motibus: q̄s greci
Pati: nostri aut qdām s̄c cice-
ro pturbatiōes: qdā affectiōes v̄l
affect⁹: qdā x̄o s̄c iste de greco ex-
p̄ssi⁹: passiōes vocat. Has q̄ ptur-
batiōes: siue affectiōes: siue passiō-
nes: qdā p̄bi dicūt etiā in sapientē
cadere: si moderatas rōniz subie-
ctas: vt eis leges quodāmō qbus
ad necessariū redigant modū: do-
minatio mentis p̄ponat. Hoc q̄ sen-
tīt: platoicisunt: siue aristotelici
cū aristoteles discipul⁹ plonis fu-
erit q̄ sectā peripateticam cōdidit
Alijs at s̄c stoicis cadere vīlas oī-
no huiuscemōi passiōes in sapientē
nō placet. Hos at i stoicos cice-
ro in libr̄ d̄ simb⁹ bonoz et maloz
x̄b̄is maḡ q̄ reb⁹ adūl̄ plonicos

seu peripateticos certare cō-
uincit: q̄i qdē stoici nōsūt bo-
na appellare: si cōmoda cor-
poris et extīna: eo q̄ nullū bo-
nū volūt eēhois p̄ter x̄tutez
tāq̄ artē b̄fīuēdi: q̄ nō nisi i
aīo ē Hec at isti simplicis et ex-
cōmū p̄uerudie loqndi ap-
pellat bōa: si in cōpatō et x̄tutis
q̄ recte viuīt pua et exigua
Ex q̄ sit vt ab v̄trīs q̄ quōlibz
voacent: seu bōa seu cōmoda
partiū existimatiōe p̄sēnt̄:
nec in hac q̄stīoē stoici dele-
ctent nō nouitatem verborū
Cidēt q̄ m̄bi etiā in b̄ v̄bi q̄
rit: vt p̄ accidat sapienti pas-
siōes animi: an ab eis sit pro-
sus alien⁹: de verbis eos po-
ti⁹ q̄ de reb⁹ facere p̄trouer-
siam. Hā et ip̄sos nihil hinc a-
liud q̄ platonicos et peripa-
teticos sentire existimo: quā-
tum ad vim rerū attinet nō
ad vocabulox̄ sonū. Ut em̄ d
alia omittā quib⁹ id ostēda-
ne longuz faciā: aliquid vñū
qdē sit cūdētissimū dicaz. In
libris quib⁹ titul⁹ est: nocti-
um acticarum: scr̄bit. Agel-
lius vir elegan̄: issimi eloquij
et multuz facunde scientie se-
nauigasse aliquando cū quo-
dam philosopho nobili stoici-
co. Is philosophus sicut lati-
us et v̄berius quod ego bre-
uiter attīgā narrat. Agellius
cum illud nauigium hor-
ribili celo et mari periculosis-
sime iactaret: vi timorū ex-
palluit philosoph⁹. Id aiad
uersum est ab eis qui aderat
q̄uis in mortis vicinia curio-
fissime attētis: v̄trum ne phi-
losophus in animo turbareb⁹
Deinde tempestate trans-
atra: mox et securitas p̄ebuit
et colloquendis vel etiā garri-
endi locum: quidam ex his
quos nauis illa portabat: di-
uīes: luxuriosus: astatic⁹: phi-
losophum compellabat: illu-
dēs q̄ extimisset atq̄ pallu-
isset: cū ip̄se mansisset intre-

b **D**os autē id
est stoicos. r̄c.

D̄ stendit q̄ ista
discordia non est
realis: quis in re
concordant. et fa-
ciat hic duo: quis
primo de ista dis-
cordia ponit sen-
tentiam tulliū libo
videlicet iū de fi-
nibus bonoz et
maloz circa me-
diū et li. uñ. cir-
ca finem et etiam
li. v. de fini. vli. s
de legibus. Et rā
git tullius dupli-
cem discordiam
ter stoicos et alios

Hūma est de pas-
sionibus p̄dictis
Secunda est de
bonis: quis stoici
non concedunt
q̄ corporis sint a-
liqua bona. Nec
etiam q̄ extra ho-
minem sunt aliq̄
bona hominis. s̄z
ea que peripate-
tici bona corporis
et bona exteriora
dicunt. stoici vo-
cāt ea cōmoda

Et q̄tuz ad v̄trū
q̄ sentit tulli⁹. q̄
non est discordia
verbalis.

c **V**identur et
go m̄bi r̄c. Po-
nit de ista discor-
dia dupliciti sua
sententiam. Et
p̄mo de ip̄a et quā-
tum ad cam facie-
tris. quia primo
sententiam suam
ponit que consi-
ra est sententie tul-
li. Sed oib⁹.

d **U**t em̄ alia o-
mittam r̄c. Den-
tentiā suām cō-
firmat epictetū
stoicū cui⁹ dicta
allegat augustin⁹
que referentie Agel-
lius li. xvii. no
ctiū acticarū. id ē
noctiū attētis. suū
dīcūt. ut autem iste cpt

Liber

ete^o. sic dicit A. gelius. stoicoz marim^o scrulis in conditioz. vt idem dicitur. qd si idem dicitur lib. xvij. Domiciao spante epi ceterus pbs nicipolym a roma discessit. cu eet sena^o sul tu ut omes phi vbe eie et i talia i terdici es sent. fit at hic i narratioz A. gelius. h. stoicis placuisse: qd animi visa qd appellant phantalias: nec in potestate est vtrum et quando incidat animo cum veniant ex terribilibus et formidabilibus rebus: necesse est etiam sapientis animum mouere ita ut paulisper vel pauescat metu vel tristitia contrahatur: tanquam his passionibus preuenientibus metis et rationis officium: nec ideo tam in mente fieri opinionem malam: nec approbari ista: eisqz consentiri: hoc enim esse volunt in potestate: idqz interesse censem inter animi sapientis et stulti: qd stulti animi cisdem passionibus cedit atqz accmodat mentis assensum: sapientes autem quis eas necessitate patienter retinenter tñ de his que appetere vel fugere non possunt debent verae et stabilem incoscissa mente sententiæ. Hec ut potui non quidem commodius. A. gelio: s certe brevius et ut puto plam^o exposui: qd illic se in epicteti libro legisse commemorat eum ex decretis stoicoz dixisse atqz sensisse. Quic si ita sunt aut nihil aut pene nihil distat inter stoicoz alioz ruzqz phoz opinionem de passionibz et perturbationibz aizoz. Utique enim mete roncet sapienitatem ab eay diffinione descendunt. Et ideo fortasse dicunt eas in sapiente non cadere stoici: qd nequaquam eius sapientiam; qua vtricqz sapiens est: villo er

rore obnubilant: aut labore subuerunt. Accidit autem animo sapientis salua serenitate sapientie ppx illa qd comodavel incomoda appellant quous ea dicere nolint bona vel mala. Nam profecto si nihil perdet eas res ille philosophus: quas amissurum se naufragio sentierat: sicuti est vita ista salusqz corporis: non ita illud periculum per horresceret: vt palloris etiaz testimonio proderet. Teruti et illam poterat permissionem pati: et fixa tenere mente sententiam: vitaz illam salutemqz corporis: quorum qd missionem minabatur tempesta tum immunitas: non esse bona qd illos quibus in eent faceret bonos: sicut facit iusticia. Quod autem faciunt ea nec bona appellanda esse sed commoda. verborum certamini non rerum etiam deputanduz est. Quid enim interest vtrum aptius bona vocent an commoda: dum tñ ne his priue: non minus stoicorum peripateticus pauescat et palleat: ea si eqaliter appellando: s eqaliter existimando. Ambo sane si bonoz istoz seu comodoz periculad flagicu vel facin^o urgeant: vt alit ea retinere non possint: male se dicunt hec amittere: quibus natura corporis salua et incoluies habetur: qd illa comittere quibus iusticia violatur. Ita mens vbi fixa est ista sententia: nullas perturbationes etiaz si accidunt inferioribus animi partibus: in se contra rationem puale regimittit: qui immo eis ipsa dominatur eisqz non consentiendo sed potius resistendo regnuz virtutis exercet. Talem describit etiam A. gelius eneazvbi ait. Mens immo manet: lachryme voluntur in anes.

La. V.
 On est nunc necesse copiose ac diligenter ostendere quid de istis passionibz doceat scriptura diuina: qua xpiana eruditio continetur. Deo qd illa ipsa mente subyicimus regendam et iuuandam: mentiqz passiones ita moderandas atqz frenandas ut in usuz iusticie conuertantur. Denique si in

eos realiter concordare f. Quod autem sentit ostendit augustinus quid senti at de secunda dicta dia inf pbi logos. Sentit autem utrue us. Adducit autem h. vnumysuz virgili litur. encidos scilicet mes immora te vbi h. gelius de enea rce dcre dispo nete loqns quodido co nobatur retinere. nec valebat in licet ipsa milles fieribus se pro eius recessu affligere dicit versus huc predictum.

La. V.

a. On est nunc necesse re. In hoc ostendit augustinus quid de predictis passionibz teneant xpi animi. Et facta. pmo. ei ostendit quid potest haberi ex sacra scriptura de eis. scio ibi

Eneis. 4

IX

b **Nā et stoico**
rū et cē. Reprehē
dit stoicos dupli
citer. pmo q̄ mi
sericordia culpāt
dicens q̄ stoicus
ille de quo in pre
ccidenti capitulo
dicuſ est. cumo re
naufragi p̄turbā
tus et qd m̄ ex di
ctis epicteti p̄ba
uit lacm stoicō nō
eſte vitiōlō. bone
stus fuſſet grur
barbā. sericordia
Atradducit ad b
dictuſ ciceronis. i
oione quaz fecit
p̄ quinto ligario
vbi misericordia
pōit inf̄ virtutes
laudāſ singularē
misericordia celariſ
He reprobēdit
stoicos de hoc q̄
dicuſ ſolū p̄ tra
glōs phos v̄bis
p̄dēre. et adducit
p̄tra stoicos dem
tulli. li. i. de orati
ore q̄ grecos de
bm̄i p̄tētiomib
vitugat. **L**ectio
vi.

Sz adhuc me
rito rc. mouet q̄
ſtione quandam
d̄p̄cītis passioni
bus. an videlicet
ſint ī agelis quā
en n̄ dēcīmat. **L**o
stat en in angelis
bm̄i passionēs cū
ſint mor̄ appen
tus ſenſitui nltia
ten̄ inueniunt.

Lectio. VI.

Sz de sanctis
rc. In h̄ ca. p̄bat
oēs demōes eſte
malos ex dicens a
pulei ſ. ca. vii. po
litis. et per conſe
quens nō ſunt me
diatores inter de
os et homines ſi
cur idem apulei
dicit. vt patuit ſ
li. vii. ca. xiiii.

disciplia nra: ni tā q̄rif v̄tr̄pi
anum' naſcat: ſi q̄re iraſcat
ne v̄tr̄ ſit tristis: ſi v̄n ſit tristis
ne v̄tr̄ tieat: ſi qd tieat iraſ
ci em̄ peccati vt corrigat: cō
tristari p̄ afflictio vt libereſ
timere pericitati ne pereat:
ne ſcio v̄tr̄ qſq̄ ſana cōſide
ratōe rep̄hēdat. **Nā et stoico**
rū ē misericordia ſolere culpare.
Sz q̄to honesti' ille stoicus
misericordia p̄turbareſ hois
liberandi: q̄ timore naufragi.
Loge meli' et hūani': et
pioz ſenſib' accōmodati' ci
cero in cesaris laude locut' ē
vbi ait. Nulla de virtutibus
tuis: nec admirabilior: nec
gratior: misericordia ē. **Q**uid ē at
misericordia: niſi alienē miserie q̄
dā in nro corde cōpassio: qua
vtiq̄ ſi poſſum' ſubuēire cō
pellimur? **S**eruit at mot' iſte
rōni q̄i ita p̄bet misericordia v̄t
ſticia p̄ſerueſ: ſiue cū iſdigē
ti tribuit: ſiue cū ignoscit pe
nitēti. **H**anc cicero locutor: e
gregi' nō dubitauit appella
re virtutē. quā stoicos inf̄ vi
tianūc̄rare non pudet. **Q**ui
tū v̄t docuit liber epicteti no
bilissimi stoici ex decretis ze
nonis et chrysippi: q̄ huius ſe
cē p̄matū habuerit huiuscē
modi passionēs in aīm ſapien
tis admittiūt: quē v̄tis oib'
liberū. et volūt. **V**n fit cōſe
quens: vt hec ip̄a nō putent
vitia: q̄ ſapiēti ſic accidunt:
vt p̄tra virtutē mēris rōnēq̄
nihil poſſint: et vna ſit eadēq̄
ſinā peripatericoz vel etiaſ
platonicoz et ip̄oſt̄ ſt̄oicoz.
Sz vt ait tulli': verbi contro
uerſia iā diu torquethomines
greculos: cōſētiōis cupidio
res q̄ veritatis. **S**z adhuc
merito queri pōt: vt̄ cuſad
vite p̄ntis p̄tineat in firmata
tē etiā in q̄busq̄ bōis officiys
huiuscēmōi p̄peti affect'. **S**ā
cti dō agelis et ſine ira puniāt
q̄s accipiūt etiā deſlege pu
niendos et miseris ſine muſe

rie cōpassiōe ſubueniant: et
p̄cilitatib' eis q̄s diligūt ſine
timore op̄itulenſ: et tū iſtarū
noia paſſionū p̄ſuetudie lo
curōiſ hūane etiā ſeos vſur
penſ: ppter qndā opeſ ſimi
litudinē: non ppter affiſcio
num iſfirmitatē: ſicut ip̄e de
fm ſcripturas iraſcit. nec tū
ylla paſſiōe turbat. **H**oc em̄
xbū v̄ndicte vſurpauit eſſe
et: nō illi' turbulēt' affect'.

Vla interiz d. **L**ectio. VI a

q ſciſ ſagel qſtioe olara:
videam' que ad modū dicat
platonici medios demones
inf̄ deos et homies pſtitutos
iſti paſſionū eſtib' fluctuare
Si enī mēre ab his libera eis
q̄ dñante: mot' huiuscemo
di n̄ patereſ: n̄ eos diceret
apulei ſili motu cordis et ſa
lo mēr ſoēs cogitatōuz eſt'
fluctuare. **I**p̄a igiſ mēs eoꝝ
idē ſi anī ſupior q̄ rōnēles
ſunt. et inq̄ x̄t et ſapiā ſi vlla
eis eēt: paſſionib' turbulēt'
inferior ſi amī ſtū regēdis
moderāt: ſoꝝ dñaret. **I**p̄a in
quā mēs eoꝝ ſi cōſte platoic'
cōfiteſ ſalo p̄batōuz fluctu
at. **S**ubiecta ē ḡ mēs d̄monū
paſſionib' libidinū ſormidi
nū. iraruz atq̄ huiuscemodi
ceter'. **Q**ue igiſ ſi in eis li
bera ē cōpoſeq̄ ſapie q̄ place
at dijs: et ad bonoꝝ deoꝝ ſili
tudinē hoib' pſulat: cū eorū
mēs paſſionū v̄tis ſubiuga
ta et opp̄ſſa: q̄cqd rōnis natu
ralit̄ h̄z ad fallēdū et decipi
dū: tātō acri' intēdat q̄to eā
maḡ ſi poſſidet nocēdi cupidi
tas. **L**ectio. VII

Vlod ſi qſq̄ d̄t n̄ ex oīm
q ſex maloꝝ d̄monū nū
ro eē: q̄ ſoēt q̄rūdā hoim
oſores et amatores deos n̄ p
cula ſitatem ſingūt. **H**oſ ei di
xit apulei ſalo mēr p̄ oēs
cogitationū eſt' fluctuare: q̄
mo iſtō intelligere poterim'
q̄i cū h̄ diceret: nō q̄rūdā. i.
maloꝝ. ſi oīm d̄monū medi

Capi. VII
a **V**lod ſi qſq̄
q̄ dicit zē. **In**
hoc cap̄. excludit
augustin⁹ qndā
reſponſionē que
darī poſſet ad ar
gumentū quo in
precedenti capitu
lo p̄baut oēs de
mones cē malos
poſſet em̄ dici q̄
apuleius nō loq̄
tur de oib' demo
nibus q̄n dicit de
mones paſſionatos
fm fictionez
poeticam que nō
eſt p̄cula verita
te. et q̄n dicit alia
que ponuntur ſu
pra in. vii. ca. ſz lo
quitur in de ma
lis. **A**trariū aut̄
pbat aug⁹ dupl̄r
primo q̄ de cīſdē
demonib' locut'
eſt quando dixit
eos paſſionatos
et q̄n dixit eos me
diatores inf̄ deos
et homies. vt ſu
li. vii. ca. xiiii. pa
uit. ſz oēs posu
it mediatoreſ. et
go om̄es vult cē
paſſionatos.

Hecundo ibi

b **D**oc em̄ ait
ſingere zē. pbat
idem exponendo
intētionē apulei
q̄n dicit lib. d do
ſocratis. poeras
ſinxisse deos paſſ
ionibus ſubiate
re. quā fictionem
n̄ reputat apule
ius non eſte pro
cul a veritate. **A**x
q̄ dico apuleiſ ſe
cte intellecto p̄t̄
ip̄m idifferēter de
oib' demonib'
idez ſenſiſſe. **E**t
aut̄ dictuſ poeter
fm apulei ſicio
q̄ ſit alia dīs atti
buū ſeu demōib'
tāq̄ ſint dī ſi tū
fm ip̄m n̄ ſint dī
In hoc atē dī ſi
yēz poetarū. q̄

Liber

saltē demōbilla
cōpenūt. q̄ sic fun
gendo dīs asscri
būt.

c Deniq̄ hīc ēē
z̄c. ad intellectuz
eoz q̄ dicit apule
ius d̄ minerua et
venere sive mar
te fm̄ homēz. sc̄
endū q̄ homerus
finit quosdā de
os amasse grecos
z̄ eoz p̄t̄ in bello
troiano fousisse i
ter q̄s posuit mi
nerua q̄ ēdea arti
um z̄ dea belloz.
nā ip̄a ēbellona.
yocat āt̄ apulez
minerua hōeri z̄
ca ē q̄d̄ minerua
b̄ finxit. z̄ q̄ ipsa
in medijs certibus
grau. id ē grecor
interuenit achilli
grecorum forissi
mo. cohibēdo tris
ianos z̄ precipue
vecto ē troianoz
forissimū quem
achilles in bello i
terfecit. Et codez
mō exp̄e troiāo
rū poluit deos a
liq̄s eis fauētes.
sicut venerē deaz
emoz z̄ martē de
umbelloz. Istud
b̄o dīctū homeri
iō reputat fictici
um apulc̄. q̄ re
putat q̄ minerua
z̄ ven̄z mars sūt
dīq̄z loz ē in al
tissimo ethere nec
cū hoib̄ coicāt m̄
app̄chitare ē dīctū
illō. q̄z fm̄ ip̄m q̄
d̄ p̄missis dīctū ē
d̄ demōb̄yificat
Dicū belunand̄
liaū. q̄ homerus
ap̄d̄ athemienles
p̄ insano habuē
q̄z dīctū deos int̄
se belligerasse. de
bello enā deoz
cōtra troianos z̄
p̄ troianis facit
pgilius li. h̄. enē
deos mentionez.

b etatē pp̄f aerea corpora inf̄ de
bos z̄ hoies describebat. b̄ h̄ ei
ait singere poetas: q̄ ex isto
rū demonū nūcro deos faci
unt: z̄ eis deoz noia iponūt:
z̄ qb̄ voluerit hoib̄ ex his a
micos inimicosq̄ distribuūt
fictis carmib̄ ipunita licetia
cū deos ab his demonū mo
rib̄ z̄ celesti loco z̄ britudis
opulētia fm̄otos eē phibeat.
Hec ē ḡfictio poeterū dōs di
cere q̄dī nō sūt: eosq̄ sub de
oz noib̄ inf̄ se decertare p̄
pter hoies q̄s p̄ studio p̄tiuz
diligūt vel oderūt. Nō pcul
āt axitare dīchācē fictionē
q̄m̄ deoz appellati vocabulq̄
dīj̄ nō sūt: tales tñ describūt d̄
mōes q̄les sūt. Deniq̄ hīc
ēē dichomer̄ iniquā illā mi
nerua q̄dīs celestib̄ grauez
cohibēdo achillē inf̄suēt. Q̄
ḡminera illa fuerit poeticū
vult eē figm̄tū eo q̄ minerua
deaz putat: eāq̄z inf̄ deos q̄s
oēs bonos brōs credit i al
ta etherealē collocat: pro
cul a p̄satōe mortaliū. q̄ āt
aliq̄s demō fuerit grecis fa
uens: troiāisq̄z trarī sīc alī
adūsus grecos troianoz op̄i
tulatoz: quē vener̄ seu mar
tis noie idē poeta cōmōrat
q̄s deos iste talia nī agētes in
celestib̄ hitatōib̄ p̄oit: et hi
demōes p̄his q̄s amabāt cō
tra eos q̄s oderāt inf̄ se d̄cer
tauerit: b̄ n̄ pcula x̄irate po
etas dīxisse p̄cessus ē. De his
q̄pe ista dīxerit: q̄s hoib̄ sili
motu cordis z̄ salo mēt̄ poēt̄
cognitionū est̄ flucruarete
stat: vt possēt amores z̄ odia
si. p̄iusticia. b̄ sīc p̄pls silis eo
rū i venatozib̄ z̄ aurigz: fm̄
suaꝝ studia p̄tiū p̄ alij sādū
sus alios exercere. Id ei ride
tur p̄hs curasse plōnicus ne
cū h̄ a poet̄ canerēt: n̄ a de
mōib̄ medijs s̄ ab ip̄is dīs:
q̄z noia poete singendo po
nūt; fieri crederēt. **L**a. VIII

a **T**id illa ip̄a diffini a
q̄ tio demonū: Pax ne
intuēda ē: ybiscerte oēs def/
minādō cōplex ē. Q̄ ait de
mōes ēē genere aialia: anō
passiva: mētē rōnalia: corpe
aerea: tge er̄na. in qb̄ quicq̄
cōmōratis nihil dixit oīno
q̄ demōes cū bōis saltē hoī
bus id videren̄ h̄re cōē: q̄d̄
nō cēt i malis. nā ip̄os hoies
cū aliq̄nto latī describendo
cōlecteref: suo loco de illis
dicēstanq̄s de infimis arz̄ ter
renis: cū prī dīxisset de cele
stib̄ dīs vi cōmēdat duab̄
prib̄ ex sūmo z̄ ifimo ad vlti
mū tertio loco de medijs de
monib̄ loqueret. Iḡif hoies
inq̄t rōne gaudētes: orone
polletēs imortalib̄ aīs: mo
ribūdis mēbris: leuib̄ z̄ an
xijs mētib̄: brut̄ z̄ obnoxij
corpib̄: dissilb̄ morib̄: simi
lib̄ errorib̄ guicaci audacia
prīnaci spe: casso labore: for
tuna caduca: singulatī morta
les: cūctiū in vniuerso gene
re ppetui: vicissim sufficien
da ple mutabiles: volucritē
pore: tarda sapia: cīra morte
qrula vita: frās icolūt. **L**ū
hīc tā mīta diceret q̄ ad pluri
mos hoies p̄tinēt: nūqd̄ etiā
illō tacuit q̄d̄ nouerat eē pau
coz: ybi ait: tarda sapia cīra
morte. Q̄d̄ si p̄misset nīlō
mō recte gen̄ hūanū descri
ptōis hīī rā itēta diligētia
fīmīasset. Lū xō deoz excellē
tiā cōmēdaret: ip̄az britudi
nē q̄ volūt hoies plāpiam p̄
uenire in eis affīravit excel
lere. Proinde si aliq̄s demo
nes bonos vellet itelligi: ali
qd̄ etiā in ip̄oz descriptōe po
neret: vñ vel cū dīs aliquaz
britudinis p̄tē: vñ cū hoib̄s
q̄lēcūq̄s sapiaz putarent h̄re
cōmōnē. Nūc xō nullū bonū
ez̄ cōmōrati: q̄ bōi discer
nerent a malis. q̄uis z̄ eorū
malicie liberī exprimēde p̄e

d **E**d sieut po
pulus z̄c, venato
res dicit auḡ p
pter spectaculuz
qd̄ siebat in arc
nario seu āphite
atro in q̄ pugna
bant hoies cōra
bestias. surges
ho dicit ppter lu
dos circenses. q̄
z̄ terramē q̄driga
rū appellati sūt
in historia alexan
drī habetur.

Ca. VIII

a **T**id illa
q̄ ip̄a dif
finiō
rē. In h̄ ca. pbat
auḡ oēs demōes
ēē malos ex diffi
nitōe demonum
quā ponit apule
ius in h̄. de deo so
cratis post medi
uz q̄ diffinīto po
sita est. s. li. viii.
ca. xv. **E**x qua
diffinītione au
gustinus narrat
z̄ arguttis sic apu
leius posuit tria
genera animaliū
rationalium scili
cer deos. demōes
z̄ homines. demo
nes medios inter
deos z̄ homines
describendo vero
deos in codem li
bro. z̄ tangēs illō
quod in eis excel
lit attribuit eis fe
licitatem. deser
bendo vero homi
nes in codē libro
post principiū
tangit non soluz
illud quod ē oīm
hominiū. sed etiā
qd̄ ē excellentie et
bonitatis paucō
rum sc̄z sapiētaz
quā aliqui tarde
z̄ cū labore acqui
runt. **E**d diffi
nītēs demōes
z̄ tangēs ea in q̄
bus cū hominib̄
cōveniunt. nūl
omnino attribuit

IX

els qd̄ ē cōe
tīm̄ bōis bo
minib⁹ ip
sis. nec ali
qd̄ in q̄ue
niāt cū dīs
q̄ad illo in
q̄deoz bōi
tas t̄ exel
lēta erit
nā t̄ pone
re demōes
cū dīs que
nire qd̄ et
nitarem cor
porz. nō t̄
q̄ ad puri
tate animo
rū in passi
onibus q̄s
turbelas vo
cat. immo i
b̄ separat
deos a de
monibus q̄
sensit oēs
demōes ma
los ec̄. q̄uis
nō auderet
hoc exp̄sse a
dicere.

La. IX

a **L**phoc si ppterēa cōmūnē
cum dīs eternitatē non
habent homines: qz corpe sūt mor
tales: ppterēa ergo demōes ha
bent: qz corpe sūt imortales: qles
igitur mediatores sūt inter homi
nes t̄ deos: p quos ad deoz amici
ciā homines ambiant qui hoc cū
homib⁹ habent deterius: qd̄ ē
in animante melius. id est animū:
hoc aut̄ habent cū dīs melius qd̄
est in animante deterius. id est cor
pus: Lū em̄ animās. id est aial ex
anima cōstet t̄ corpore. qz duoru⁹
aia est vtiqz corpe melior: t̄ si viti
osa t̄ infirma: melior certe corpo
re etiam sanissimo atqz firmissimo
quoniam eius natura excellētior:
nec labē vtiqz postponitur cor
pori: sicut aurum etiam sordidum
argento seu plumbō licet purissi
mo carius estimatur. Iti media
tores deorū t̄ hominū: p quos in
terpositos diuinis humana iungū
tur. cum dīs habent corpus eter
num. vitiosum aut̄ cū homib⁹ ani
mum; quasi religio qua volūt dīs

La. IX

hoies p demōes iūgi in corpe sit
non in aio cōstituta. Que nā tan
dem istos mediatores falsos atqz
fallaces q̄si capite deo: sūm nequi
cia vel pena suspendit vt inferio
rē aialis pte: id est corp⁹ cū supiori
bus. supiorē xō-i. animū cū iferio
rib⁹ habeāt: t̄ cū dīs celestib⁹ i pte
seruēt pūcti: cū hoib⁹ at̄ trestrī
bus in pte dñante sint miseri: Cor
pus quippe seruum est: sicut etiā
Galustius ait: animi imperio: cor
porz fuitio magi vtiimur. Adiūxit
aut̄ ille: altez nob̄ cū dīs altez cū
beluis cōe ē: qm̄ de hoib⁹ loqbaē:
qbus sicut beluis mortale corpus
est. Itiaut̄ quos iter nos t̄ deos
mediatores nobis philosophi p
uiderūt. possunt quidez dicere de
animo t̄ corpe: alterū nobis cum
dīs: altez cum hoib⁹ cōe est. b̄ si
cur dixi tanqz in puerū ligati atqz
suspensi: seruum corpus cū dīs bea
tis: dñm animū cum hominib⁹ mi
seris hñtes: parte inferiore exal
tati: supiore deiecti. Unde etiam
siquisqz propter hoc eos putau
rit immortalitatē habere cū dīs.
quia nulla morte sicut aialum ter
restrium animi eoz soluunt a cor
pone: nec sic existimandū est corū
corpus tanqz honoratoꝝ eternuz
vehiculum: sed eternum vinculū
damnandoꝝ.

La. X.

a **L**otin⁹ certe nostre memo
arie vicinis temporibus: pla
tonē ceteris excellenti⁹ itel
lexisse laudat. Ita cū de humanis
animis ageret: pater inquit mis
ericors mortalia illis vincula facie
bat. Ita hocipm quod mortales
sunt hoies corpe: ad misericordiā
dei patris primere arbitrat⁹ est: ne
sem̄ huius vite miseria teneant
Hac misericordia indigne iudica
ta est iniquitas demonū: q̄ in ani
mi passiū miseria non mortale sic
homines: sed eternum corpus ac
cepit. Essent q̄pē feliciores ho
minib⁹ si mortale cū eis haberēt
corp⁹ t̄ cū dīs bñm animū. Essent
aut̄ pares hoib⁹: sicut animo mis
ero saltē mortale cum eis habe
re meruissent et corpus. si tamen

dīcū salvi
stū in catili
nario i pni
cipio. qui
sic de Ani
mi ipso cor
poris fui
tio magis
vtimur. al
terū nobis
cū dīs. al
terū cōe est
cū beluis.
Galustius
cū dīs cōm̄ cati.

ueniūt qn
rum ad bo
nā disposi
tionem cor
poris. i. ad
eternitatē
corporz. vt
parz et dif
finitō ipa
Sz q̄tum
ad anī dis
positionez
solū conue
niūt cū ma
lis hoib⁹
ḡtūt deteri
ores et mi
seriores q̄
boni homi
nes. immo
simplē sūt
miseri. q̄a
ps q̄ debet
ret ec̄ supi
or. sc̄ anī
pēder deoz
suz versus
malos ho
mies cū q̄
b̄ puenit.

La. X.

a **L**oti
n⁹ cer
te zē. i b̄ ca
pi. pbat au
gust. q̄ de
mōes n sūt
mīs miseri
quia corps
bñt eterna

Liber

Et facit hic duo. q: primo probat q: ex quo sunt anno passi sunt eo ipso miseriores. Adducit ho ad h: di-
ctu plotini platonici quē dīc vicinū tibi sue memo-
rie. de ipso ho dicit contra academicos. lib. iii. sic. os
platonis in philosophia purgatissimum & lucidissimum

dimic nubib: er

roris emicuit ma-

xime in plotino.

q: platonie p̄bus

ita ei similis iudi-

catus est ut simili

eos virisse. tantū

aūt tibi iccrest ut

in hoc ille. i. i plo-

tono plato reuir:

isse putandus sit

Hec ibi. Et ma-

crobius sup sōm

nū scipionis dīc

sic. Plotinus in-

ter p̄bie professio-

res cum plotone a-

princeps est t̄c.

b Non em̄ aliqu

t̄c. Dic excludit

singulariter qua-

dam falsā estimu-

tionem quam q̄s

posset h̄re de mē,

te apulej. q: ho s̄

et quis estimare b

q: mentis sue sunt

dicere q: ex demo-

nib: fuit dīj p̄ p-

fectum sapientie

et posset illa esti-

matio originē tra-

here ab his q: dīc

apulej de hoib:

q̄s posuit i demō-

nel. Querit p̄mor-

tē ut p̄t̄ se q̄nti ca-

pitulo. s̄z hāc esti-

matioz de demō-

nibus excludit.

acquirerēt aliquid pieratis
vt ab erūnis vel in morte re-
quiescerent. Hunc vero nō
solum feliciores hominibus
non sunt animo misero: sed
etīa miseriores sunt ppetuo
corporis vinculo. b Non em̄
aliqua pieratis & sapientie di-
sciplina pficientes: intelli-
gi volunt ex demonibus fie-
rides: cum aptissime dixer-
it demones eternos.

Capitulum XI

Icit quidem et anias
d hominū demones ec:
& ex hominibus fieri lares.
laruas: et manes. Lares si
meriti boni sunt: lemures si
mali seu laruas: manes au-
tem deos dicunt: sed incertuz
est bonorum eos seu malo-
rum esse meritorum. b In q̄
opinione quantam voragi-
nem aperiant sectādis per-
ditisq; moribus: quis nō vi-
deat: si vel paululum atten-
dat: q̄s quidem quālibet ne
quam fuerint homines: vel
laruas se fieri dum opinant
vel dum manes deos tanto
peiores fiunt quāto sunt no-
cendi cupidiores: vt etiam

Capitulum XI

Icit q̄dem & aias homiū t̄c. In hoc capi. ponit
d aug⁹ doctrinā apulej de hoib: p̄ morte. q: mul-
tū ē p̄iculosa. q: bonis morib: nocua. Qumī
aūt illud qđ hic allegat ex libro ei⁹ deo socratis. At
est aduertēdū q: apulej licet poneret aias cōverti i de-
mones. nō sic intellexit q: videlicet efficerēt demōes
q: naturā seu q: essentiā. Is solū q: quandā p̄cipitatiōz
eo mō q: nos dīc⁹ ex hoib: deos fieri. iuxta illud p̄s.
Ego dīxi dīj esti t̄c. Facit aūt i hoc ca. tria. q: p̄mo po-
nit opinione ei⁹ deo socratis aias q̄s deo socrati in de-
mones vel fieri demōes. Enī demōes ex hoib: factos
distinguit i duo genera. sc̄i lares & lemures seu lar-
uas. aias hoib: distinguit i tria genera. vīz i lares
lemures seu laruas & manes q̄s deos ec̄ dīc. Sed o ibi
b In q̄ opinionē t̄c. oñdit q̄ntimali occasio sit op̄i-
nio pdicta. nā q̄ credis q: aīc post mortē siāt laruc vel
manes ad noīcēdū cupidi. iō sacrificat eis ut nō noīcēt
Atē sciēdū q: q: sacrificat p̄rie dicunt necromantici

nā fm̄ isidorū li. viij. etymologiarū. necromantici sūt q̄
rū p̄cariōb: vident̄ resuscitati mortui dī nare & ad inc̄
rogata respondere. ad q̄s suscitādos cadaueſ ſā guis
adūcet de quo etiā loquit̄ aug⁹. s. li. viij. ea. xxxv. T̄c
tio ibi. c Laruas quipe t̄c. Exponit dictaz op̄i/
nionem quantuz

ad laruas quas
dixit demones no-
rios et hominib:
factos. Isidorus
ho li. viij. etymo-
logiarum idēz di-
cit & addit. O eo
rum natura ēter-
rere parulos. et
in angulis garris
refenebris. col-
dem vero demo-
nes vocat apulei-
us laruas & lemu-
res. Dicit autem
ouidius libro. v.
de fastis. q: remu-
ria dicta sunt fe-
sta que romulus
anīc frātis sue
remi celebravit. &
a romanis in ma-
io celebrata sunt.
p̄cessu vero t̄pis
mutata p̄ma fra-
scz. r. in. li. dicta
sūt lemuria festa
illa. et inde venit
vt etiā anime de
functori lemures
dicere. lares aut̄
appellātur dī pa-
tri. b Apuleius
vocat lares gene-
raliter oēs anias
bonas. & q̄s eude-
mones. id est bes-
tos vel bonos de-
mones esse dicit.

Quid āt sint manes fm̄ apuleiū p̄t̄ in p̄ncipio b̄ ca.
q̄uis alī p̄ manes intelligat deos mortuoz. q̄z p̄atē di-
cūt ec̄ inf lunā & frā. vt p̄t̄ p̄ lucanū li. ix. De diffīcioe
ho aias diversē sūt op̄iones genitū. nā apulej diffī-
xit vno mō vt h̄ pat̄z & labco alio mō vt pat̄z. s. li. q.
ca. xiiij. & alī alio mō vt ibidē dīri. & ideo p̄ manes il-
les etiā diversi diversa intelligunt. c La. XII

Ad nūc de his agim⁹. t̄c In h̄ ca. p̄bat aug⁹ oēs
demones ec̄ malos seu mileros ex his q: apulej
attribuit dīs & hoib: q̄b: abūnē distinguit fm̄
ip̄m. At facit h̄ duo nā p̄mo p̄t̄ dīc̄ apulej ex quib:
p̄z q: ip̄e ista bina aialia. id ē deos & hoib: diffīguūt̄ tri-
bus diffīciens opp̄ositis. Luius opp̄ositionis vns
pars competit dīs. et altera pars hominibus. Di-
stinguuntur enim loci sublimitate. et eius opp̄o-
site sc̄ilicet infinitate. cum habitacula summa que
sunt. deorum. ab infinitis que sunt hominum tan-
ta intercapedo. id est sp̄cium fastigij disp̄scat. id
est separat vel dividat. Distinguuntur etiā eternita-

re. et eius opposi-
to. cum illic sit. s.
spō deos eterna
viuacitas et in-
finita. hic aut sc̄z
spud homies sit
viuacitas cadu-
ca et succisia. id
est succēdēs et trā-
siens. Distinguū
tur etiam beatitu-
dine et eius oppo-
sito cum ingenia
illa sc̄z deorū sint
ad beatitudinem
sublimata. hec at
scilicet igit genia ho-
minum sine ad mi-
serias infimata.
id est depresso.
Secundo ibi
b **C**ontra hec eter-
na deorum et ho-
minum re. p̄hat
ex dictis proposi-
tum. et arguit sic.
Demonicū sīm a/
puleum sunt me-
diator deos et ho-
mies. ergo medio
modo se habent
ad conditiones ho-
minum et deorum
quod potest du-
pliciter intelligi.
quia vel nec ha-
bent conditiones
deorum nec homi-
num. sicut illud qd
dicitū mediū inter
duo extrema p ab
negatōe virtus.
q. vel medietate
conditionum pti-
cipant virtutē.
Verum est autem
q. h̄tū ad p. nam
oppositiōem seu
contrarietatem condi-
tionū. q. sc̄z ē sub-
lumatis et sumi-
tatis loci demo-
nes medio mō se-
bnt sīm ipm. q. n
sunt in loco supi-
mo. nec ī infimo.
sed in medio. sc̄z i-
aere. Et iō restat
in p̄tū de aliis
duab. p̄teratib.
quō vicez demōes
se habeat ad p̄tēs

intercapēdo fastigii dispe-
scat: et viuacitas illic eterna
et indefecta sit: hic caduca et
succisia. **I**ngenia illa et ad
beatitudinem sublimata: hec
ad miseras infimata: hic ce-
lestia: ibi terrena video com-
memorata: cōtraria de dua-
bus nature p̄tib vltimis. id
est summis atqz infimis. **H**a-
triaque p̄posuit de diis lau-
dabilia: eadē repetiuit alius
quidē verbis: vt eis alia tria
aduersa et homib⁹ redde-
ret. **T**ria deoz h̄c sunt: loci
sublimitas: vite p̄petuitas:
perfētō nature. **H**ec alius ver-
bis ita repetiuit: vt eis tria
contraria hūane conditiōis
oponeret: cum et habitacula
la inquit summa ab infimis
tāta intercapēdo fastigii di-
spescat. q. dixerat loci subli-
mitatē. **E**t viuacitas illic in-
quit eterna et indefecta sit.
hic caduca et succisia q. di-
xerat vite p̄petuitatē. **E**t in-
genia illa inq̄t ad beatitudinem
sublimata: had miserias in-
fimata: q. dixerat nature p̄-
fectionē. **T**ria igit ab eo po-
sita sunt deoz: id ē locus sub-
limis: eternitas: beatitudo: et
h̄s p̄traria tristitia: id ē lo-
cus infim⁹: mortalitas: misera-
ria. **I**nter hec eterna deoz
et tristitia: qm̄ demones medi-
os posuit: de loco nulla ē cō-
trouersia. **I**n sublimē q̄ppe
et infim⁹: medius locus aptissi-
mē habet et dicis. **L**e tera bi-
na restat: qbus cura atten-
tior adhibēda est: quēadmo-
dū vel aliena esse a demoni-
bus oīdant: vel sic eis distri-
buant ut medietas videat ex-
poscere: sed ab eis aliena ē
nō p̄t. **R**on ēī sīc dicim⁹ lo-
cū mediū nec ē ēlūmū nec ē
fim⁹: ita demōes cū sint aia-
lia rōnalia: nec brōs esse nec
miseros: sicuti sunt arbusta
vel pecora: q. sūt sensus v̄rō
nis expertia recte possum⁹

dicere. **Q**uox ḡrō mētib⁹ in-
est aut miseris esse aut bea-
tos esse necessē est. Item nō
possimus recte dicere: nec
mortales esse demones nec
eternos. **O**mnia namq vi-
uentia aut in eternum viuūt
aut finiūt morte quod viuūt
Nam vero isto tempore eter-
nos demōes dixit: Quid igit
restat nisi v̄thi medij de duo
bus summis vnum habeant
et de duob⁹ infimis alterū
Nam si v̄trāq de imis habe-
bunt: aut v̄trāq de summis:
medij non erunt: sed in alter
utram partē vel resiliunt vel
recumbunt. Quia ergo his
binis sicut demonstratū ē ca-
rere v̄trāq non possunt: ex-
ceptis ex v̄trāq pte singulis
mediabitur. **A**c per hoc qz
de infimis habere nō possunt
eternitatem que ibi non est:
vnū hoc de summis habent: et
ideo non est alterū ad cōplē-
dam medietatem suam qd
infimis hēant nisi miseriām.

Capitulum. XIII

Gritraqz f3 plonicos
sublimū deoz v̄l btā
eternitas vele etna beatitudo: ho-
minū v̄l in fīmoy vel miseria
mortal v̄l mortalitas misera
Demonū autē medior v̄l mis-
era eternitas v̄l etna miseria.
Gritra. XIII

Gritra
qz p̄tū plonicos
re. In
hoc ea ostēdit au-
gustin⁹ et rō me-
diationis quaz a
puleus demōib⁹
attribuit q. ip̄sē
miseri. Et facit b
tria. nā p̄mo ostē-
dit ex diffinitōe
demonum quam
dat apuleius. q.
ip̄sē n̄ posuit rōna-
bilis eos ēē medi-
os inf deos et ho-
mīnes. qd tamen
ipse conat ē face-
re v̄trāq. s. li. vñ
ca. xiiii. sedo ibi.
Gritra re.
Ostēdit quō iu-
sta dicitā diffini-
tione p̄t p̄im

Liber

dq. videli
et fm na-
turam. At
ideo loqui
tur Aug.
hic etiam
supra d me-
dio fm na-
turam vel
equitatem ali-
quam et eq
distantias
ab extrēmis.
ex quo uno
modo q pos-
sunt ponī
medij oclu-
dit eos esse
miseros. et
q cōsequē-
tūt esse
malos. nā
in demoni-
bus idem ē
fuisse ma-
lum. Ter-
tio ibi

Cui igit
bi rc. ostē-
dit q dato
g sunt alio
cūdemones.
id ē boni et
beati dmo-
nes. tamē
ip̄i nō sūe
medij inter
deum et ho-
mies. et lo-
quis de me-
dio sic p̄p.

La. XI
Anu
v z be-
at⁹ rc. In
hoc ca. bea-
tus Augu-
stus inq-
rit on alio
homo pos-
sit esse me-
dius cōve-
nienter et me-
diator iter
deos et ho-
mines ali-
os. et quia
h videt de-
pendere ex
questio a/
lia id illā

terrenum: duo vō communia sint
oibus: q genere sunt aitalia et mē-
te rōnalia. Nam et ip̄e cum de dijs
et hoib⁹ loqueret: habetis inq̄
bina aitalia. Et nō solent isti deos
nistrationales mente perhibere.
Duo sunt residua: q sunt aio pas-
siva: et tpe eterna. Quoꝝ h̄is vñ
cū infunis: cū sumis alterꝝ: vt pro-
portionali rōne librata medietas
neq̄ sustollat in summa: neq̄ in insi-
ma deprimat. Ipsa est autē illa de-
monū misera eternitas: vel eter-
na miseria. Qui em̄ ait anio passi-
ua etiā misera dixisset: nisi p̄ corū
cultoribus crubuisse. Porro q̄ p
uidentia summi dei: sicut etiā ipsi
faten̄ nō fortuita temeritate regi-
tur mūdus nunq̄ esset istoꝝ eter-
na miseria: nisi esset magna mali-
cia. Si igit beati recte dicunt eu-
demones: nō sūt eudemones q̄s
inter hoiles et deos isti in medio lo-
cauerunt. Quis ergo ē loc⁹ bono
rū demonū: si supra hoiles: ifra de-
os: istis p̄beant adiutorū: illis mi-
nisterū: Si enī boni etniq̄ sūt p
fecto et beati sunt. Eterna autē be-
titudo medios eos esse non finit.
q̄ multū dijs cōpar: multumq̄ ab
hoib⁹ separat. Und frusta isti co-
nabunt ostendere quō demones
boni: si et mortales sunt et beati: re-
cte mediū cōstituant inter deos et
mortales ac beatos: et hoiles mor-
tales ac miserros. Cū enī vtrunc
habeat cū dijs: et btitudinē sc̄z tim
mortalitatē: nihil aut̄ hoiles cū ho-
ibus et miseris et mortalib⁹: quō nō
potius remoti sunt ab hominib⁹
dysq̄ cōiuncti: q̄s inter vtrōq̄ me-
diū cōstituti. Tunc em̄ mediū eēnt
si haberent et ipsi duo quedā sua nī
cū binis alterutrop: sed cū singu-
lis vtrōq̄ cōmunia: sicut homo
medium quiddā est inter pecora
et angelos: vt q̄ pecus est animal
rationale atq̄ mortale: angel⁹ au-
tē animal rōnale et īmortale: mediū
hō esset inferior angelis: supior pe-
corib⁹: habens cū pecoribus mor-
talitatē: rōnem vō cū angelis ani-
mal rōnale mortale. Ita ergo cuꝝ
q̄rimus mediū inter b̄os immo-

tales: miserrosq̄ mortales: hoc in
uenire debemus: quid aut morta-
le sit beatū: aut īmortale sit mi-
serum.

Trū et beat⁹ et mortalis hō
esse possit: magna est inf̄ ho-
mines q̄stio. Quidā enī cōditōez
suā hūilius ispxerūt: negauerūt
q̄ hominē capacē esse btitudinis
posse q̄diu mortaliter viuit. Qui
dā vero extulerunt se: et ausi sunt
dicere sapientie p̄potes: beatos ēē
posse mortales. Qd̄ sita est: cur si
ipsi potius mediū cōstituunt inter
mortales miserros: et īmortales
b̄os: btitudinē h̄ites cū īmō/
talibus beatis: mortalitatez cum
mortalib⁹ miseris. Profecto enī
si beati sunt: inuidēt nemini. Nam
quid miserius iūdētia: Et iō mor-
talibus miseris q̄ntū p̄fit ad cōse/
quendā btitudinem consulant ut
etiam īmortales valeant esse post
mortem: et angelis īmōtalib⁹ bea-
tisq̄ coniungi.

La. XV
Ep. XV
Iaut qd̄ multo credibilius a
s et p̄bālius disputatur: oēs
hoiles q̄diu mortales sunt: etiam
miseri sint necesse est: querēdus
est mediū quoniam solum hō vix
etiam deus sit: vt hoiles ex morta-
li miseria ad beatam immortalita-
tē hūius mediū beata mortalitas
interueniendo perducat: quez ne
q̄ non fieri mortalem oportebat:
neq̄ p̄manere mortalem. Morta-
lis q̄pē fac̄tē enī infirmata verbi
diuinitate: sed carnis infirmitate
suscepta: non aut̄ p̄mansit in ipsa
carne mortalis quaz resuscitauit
a mortuis: quoniam ip̄e fruct⁹ ē me-
diatoris ei⁹: vt nec ipsi p̄pter q̄s li-
berandos mediator effectus ē: in
p̄petua vel mortis carne remane-
rent. Prinde mediatorem inter
nos et deum et mortalitatem habe-
re oportuit transeuntem: et beatitu-
dinem p̄manentem: vt per id quod
transit cōgrueret morituris: et ad
id quod permanet transferret ex
mortuis. Boni igitur angelii inter
miseros mortales: et beatos īmor-
tales mediū esse nō possunt: quia
ipsi quoq̄ beati et īmortales sunt.

primo po-
nit cum di-
uersitate o-
pinionum
circa eas, et
ostendit q̄
iuxta op̄i-
onē vñ
q̄m minus
videtur ēē
vera ratio-
nabilis por-
neret q̄ hō
aliquis me-
diaret iter
deos et ho-
mines ali-
os q̄g de-
mones me-
diarent

Te
s iē qd̄
multo .rc.
In hoc ca.
ostēdit au-
gustin⁹. q̄
q̄s cōvenit
enī possit
esse medi⁹
mediator
inter deus
et homines.
Et facit in
hoc caplo
duo. q̄ pri-
mo ostēdit
q̄ null⁹ bes-
tus p̄uenie-
ter p̄t esse
medi⁹ nisi
sit mortal
et video etiā
beati ange-
li non pos-
sent ēē me-
di⁹ et medi⁹
atores. sed
sol⁹ ip̄s q̄
mortal eti-
stens et bea-
tus fuit.
Secundū ibi.

b Postus h^b b^a Hoc autem mediū esse agelī malit: q̄r imortales sūt cū illis; miseri cū istis. **b** His p̄trari ē mediator bonū: q̄ adūsus eoz imortalitatē t̄ miseria t̄ mortalē ad t̄ps voluit t̄ beatus in eternitate p̄sistere potuit. **b** Ac sic eos t̄ immortales supbos et miseros norios; ne p̄ immortalitatis iactātā se ducerent ad miseriā t̄ sue mortis humilitate et sue beatitudinis benignitate destruxit in eis quorum corda per suam fidem mundans: ab ilorum immundissima dñatione liberavit. **b** Homo ita q̄ mortalis t̄ miser longe sc̄iuncit ab imortalibus t̄ beats: qd̄ eligat mediū p̄ qd̄ immortalitati t̄ beatitudini copuletur? **b** possit delectare in demonū imortalitate miserū est: q̄ possit offendere in xp̄i mortalitate iā nō est. **b** Ibi ḡ cauēda est miseria sempiterna: hic mors timenda non est: que eē non potuit semper. **b** si cut mare ē medium inter africas t̄ europam xp̄s ē mediū us p̄io mō demōes p̄o sedo modo Deinde ibi c. **b** Nec in ob hoc r̄c ostēdit fīm quā naturā sit xp̄us mediator.

mortalibus miseris sed mediator per quod homo coipso ostendēs v̄t̄q̄ ad illud non solum beatum: verū etiam beatificum bonum nō oportere queri alios mediatores per quos arbitremur nobis puen̄tiōis gradus esse molicēdos: q̄r beatus t̄ beatificus deus: factus p̄cep̄t̄ h̄umanitatis nostre: cōpendium p̄buit p̄cipiāde diuinitatis sue. **b** Neq̄ enīz nos a mortalitate t̄ miseria liberans ad angelos imortales beatosq̄ ita p̄ducit vt eoꝝ p̄cipiāt̄ etiā nos imortales t̄ beati simus. sed ad illā trinitatē cuius t̄ angelī p̄cipiāt̄ beatūs sūt. **b** Ideo qn̄ in forma serui vt mediator esset in fra angelos esse voluit in forma dei sup̄ angelos mansit. **b** Idem in inferioribus viavite qui in superiorib̄ vita. **b** La. XVI.

D On enim vex ē qd̄ idē plātonicus ait: dixisse platonē nullus de⁹ misce homini. **b** Et hoc p̄cipiū corum subiunctū ait esse specimen: q̄ nulla attractiōē ho minū contaminant̄. Ergo demones cōtaminari farent: t̄ id eos a quib̄ cōtaminant̄ mūdare n̄ p̄t̄. omnesq̄ imūdi parisiunt: t̄ domones contrectatiōē hoīm: t̄ homines cultu demonū. **b** Aut si t̄ cōtrectari misceriōē hominibus: nec t̄ contaminari demones p̄t̄: diū pfecto meliores sunt: q̄ illisi miscrentur cōtaminarent̄. **b** Nā hoc de orū dicit esse p̄cipiū: vt eos sublimiter separatos humana contrectatio cōtaminare n̄ possit. **b** Deū qdē b̄ summū oīm creatorē: quē nos ve rū deū dicim⁹: sic a platonē p̄dicari assuerat: q̄ ipse sit solus qui nō possit penuria sermonis h̄uaniq̄uis ratione vel modice com p̄hēdi: vix aut̄ sapiētib̄ viri: cuꝝ se vigore animi q̄tū licuit a corpe remouerūt̄: intellectū hui⁹ dei id q̄ in t̄ndū velut in altissimis tenebris rapidissimo coruscāt̄ lumē can didū itermicare. **b** Si ḡ supra oīa de sum⁹ de intelligibili t̄ iestabili q̄ dā p̄ntia t̄ si interdū: t̄ si tanq̄ rapidissimo coruscāt̄ lumē cādū dum intermixas adest t̄ sapientiū

deo socratis q̄ null⁹ deus misce tur hoī immediate n̄ cōmunitatē cum ho mie. nec cōtūgūt̄ ho mini. **b** Ut̄ ratio est: q̄d̄ nulla cōt̄ractatōē cōtaminātur banc ratio n̄ seu causam improbat. **b** Augu stinus in h̄ capitu. tri. Phil. 2. p̄lūciter. et patet ei⁹ rō prima. **b** E cūndā por nit ibi b̄

D eū qdē dem t̄c. q̄ e confirma, tio et fortificatio p̄cedentis. **b** Probat at discurrendo per singulos sensus hominis q̄ nō oportet deos cōtāmiari ex cōtūgūt̄ v̄l. **b** Cōmunicatiōne cuꝝ homine. v̄l q̄ sensus sūt tales quib̄ homo non misceſ. nec deo nec de moni sicut ḡsus t̄a ctus t̄ olfa ctus. v̄l si sint aliqui sensus v̄l alta opera tio quibus deus con tūgūt̄ ho mini pura visus audi t̄. t̄ etiā lo cūtio n̄ p̄t̄ hoc deus

b La. XVI. **b** Dn̄ Denis ver est t̄c in h̄ ca ip̄obat augustinus dīcū apū lej̄ quodvi detur repugnare his que deā sūt in p̄cedenti ea de xp̄o. dīc em̄ apū leius lib. de obā. **b**

Liber

contaminabit. et hoc probat specie alter de viliu. pmo quo ad sumum deum q omnes alios deos p duxit s'm platonem. **N**az de isto deo dicit Apuleius quixta doctri nam platonis ipse videri pot ab hominibus intellectu aliquo modo videlicet per modum quo visu corporali coryscatio videtur. scilicet raptu et in transitu. non enim sic q comprehen datur vel vilius mentis in cofigatur. et tamen deus sumus non contaminantur. **S**ecundo quo ad deos alios secularios puta sidera que plato et etiam Apuleius posuit deos esse qui corporali oculo videntur. et tam non contaminantur. **Q**uo ad alios vos sensus patet satis intentio Augustini. **T**er tio ibi.

Amor autem plurimi tam te. ponit terram ratiō nē qua improbat dicum apulcū. et primo ponit suā rationem contra illud quod dīc apuleius de contrētatione corporali deorum et patet in principio huius capituli. **L**oi quitur autem de contrētatione vel contrētatione corporali cum tam loquamus de beata vita et rebo intelligibilibus. que s'm ipsum corporalia cuncta transcedunt.

mētib' cū se q̄tū licuit a corpore remouerūt. **H**ec ab eis contaminiat p̄t; qd ē q̄ isti dīj ppterēa p̄stituunt longe in sublimi loco ne cōtrectatiōe contaminent hūana: q̄si corpora illa etherea tactu tñ q̄ ant hūano et nō etiā visu praemiari? **D**orro si nō contamnans sidera cū vident q̄s de os oēs visibiles dīt: nec omnes hoīm contamnant asperctu: q̄uis de p̄xio videātur. **A**n forte vocib' hūanis prāmiarent: q̄ acie nō contamnatur ocloꝝ: et iō demones medios hñt p̄ q̄s eis voces hominū nūcīent: a qb' lōge absunt ut iōtaminatissimis p̄se uerēt. **Q**uid iā de ceteris sensib' dīca? **A**ō ei olsaciēdo contamnari v̄l dīj possent si ades sent. vel cū adītū demones p̄nt viuox corpori vaporib' hūanox si tantis sacrificiorū cadauerinis nō contamnant nōdorib'. **I**n gustādi at sensu nulla necessitate reficiēde mortalitat̄ vrgent: ut same adacti: cibos ab hoīb' q̄rāt. **T**act' x̄o in p̄tate ē. **N**ā licet ab eo potissimum sensu contrētatio dictavideat: hacten n'tū si vellēt miscerent hoībus: ut viderēt et ab hoīb' viderēt: audirēt et audirētur. **T**angēdi autē q̄ necessitas? **N**ā neq̄ hoīcs id cōcupisce reauderēt: cū deoꝝ v̄l dīmōnū bonox cōspectu v̄l collo q̄o fruerēt. **C**tsi itātū curiositas p̄gredere et velle q̄na pacto q̄spīā possit iuitū tāgere deū vēdemonē: q̄ni si captū n̄ p̄t passere? **V**ide doiḡt v̄sibus se p̄bendot loquēdo et audiēdo: dīj corporalit̄ misceri hoīb' possēt. **H**oc autē mō demones si miscent ut dīxi et nō contamnatur: dīj autē contamnarent si miscerent: iōtaminabiles dicunt demones: et contamnabiles deos. **S**i autē contamnā

tur et demones: qd cōserūt hoīb' ad vitā post mortē brām q̄s contamnati mūdare nō p̄nt ut eos mūdos dījs incōtamiatis possint adiungere: inf q̄s et illi mediū cōstitutisunt: **A**ut si hoc eis bñficiū nō cōferunt: qd p̄dest hoīb' dīmonū amica mediatio. **I**n v̄l p̄ mortē nō ad deos hoīcs p̄demōes trāsēat: sed simul viuāt v̄trīq̄ cōtamiati. ac p̄ hoc neutribit. **N**isi forte q̄s dicat more spōgiaꝝ v̄lhūi sc̄modi rez mūdare demōes amicos suos: ut tanto ip̄i sordidiores fiant: q̄sto fuit hoīes eis velut tergētib' mundiores! **O**d si ita ē cōtaminatiorib' dīj miscent demonib': q̄ne cōtamnarent: hoīm p̄pinq̄ratē cōtrectationēq̄ vitarūt. **A**n forte dīj p̄nt ab hoīb' contamnatos mūdare dīmonēs: nec ab eis contamnari: teo mō nō p̄nt et hoīes. **Q**uis talia sentiat nisi q̄ne fallacissimi demōes deceperūt? **Q**uid q̄ si videri et videre contamnat? **V**ident ab hoīb' dīj q̄s visibiles dīt: clarissima mōlūmīa et cetera sidera: tutioresq̄ sunt demones ab ista hoīm cōtamiatiōe q̄nō p̄nt videri nisi velit. **A**ut si n̄ videris videre contamnat: negent abist̄ clarissimis mōlūmībus q̄s deos opinant̄ videri hoīes: cū radios suos terras v̄sq̄ p̄cēdat. **Q**ui tñ eoꝝ radū p̄ q̄s diffusi imūda inde nō contamnāt: et dīj contamnare tur si hoīb' miscerēt: etiā si eēt necessariō in subueniēdo p̄tact'. **N**ā radiis sol' et lune fra cōtingit: nec ista contamnat luce. **A**mor autē plurimi tā doctos hoīes q̄ cūcta corpora et sensibilita que p̄ incorpali b' et intelligibilib' postponēda iudicauerūt: cū agit de brā vita corporali cōtrectationū facere mētēonē. **V**ibi est illud plotini v̄bi ait fugiēdū ēigit ad clarissimā p̄tiam et ibi patere tibi oīa. **Q**ue igit̄ clasis in q̄t aurifuga nisi silez deo fieri. **G**ī ḡ deo tāto filioꝝ q̄sto q̄s fit p̄pinq̄or: nulla ē ab illo alia lōginq̄tas q̄el' dissilitudo. **I**ncorpali x̄o illi et nō et iōcōmutabili: tāto ē anīa hoīs dissimilior q̄sto rex ipallium mutabiliq̄s cupidior.

Hec ibi. **D** ubi ē illud plotini te. ratio nem suam confirmat p̄dā plo timi q̄ platonem op̄ me intellexit. et p̄tūt supra capitulo. **I**pse vero cum dixi: ser fugient dum igit̄ ē od claris sumam partiam scilicet celestis et ibi parere id est p̄tebunt tibi omnia. statum quasi scipsum redarguens. quia dixerat fugiendum est. q̄ si esset op̄ fuga corporali. sic qui fugit ī nauiḡ marie subiunxit. **E** **Q**ue igit̄ clasis aut̄ sua fuga nisi similem deo fieri. quia si diceret. si vis ad clarissimā partiam p̄uenire non īdiget clasis aut̄ sua fuga aliqua corporali. sed sufficeret de eo sumilez fieri. **A** hoc dico. plotini probat augisti. q̄ esse proprium deo et miseri. id est. cōmū

IX

gi deo non a
q̄ p̄trecta
non em co?
poralē. sed
per assimi?
latione ad
ipm. **Lato**
q̄t q̄s deo
ē similio: q̄
to a corpali
bus remo
rio.

La. XVII.

a **Dc**
b **vita**
ner.

z̄. **In b ca**
pi. oñdit q̄
in xpo me
diatorez ha
bem̄ cōuei
entissimuz
q̄ t̄ cōtami
nari nō pos
sit t̄ p̄tami
natos mun
dare possit
t̄ sic eos q̄
prius erant
imūdi deo
mundo co/
pulare.

1 Th. 2.

a **Alli**
f autē
illi.

z̄. **Ist̄ ca**
pirulū claz
ē p̄ totū. et
p̄z itentio
augustini.
nec indiger
expositio.

La. XIX.

a **Adne**
f de ver
bis z̄. **In**
b ca. augu
incipit age
re de bonis
āgelis z̄on
dere primo
quō diffe
rāta malis
āgelis. tā
in re q̄ i no
mie. oñdit
eo sp̄litter
quō qdā eo
rū q̄ demo
nes colunt
nobiscū co

¶ **O**cyt saneq̄ qm̄ **La. XVII**
h̄ imortali puritatē que in sum
moest ea q̄ in imo sunt mors
talia t̄ imūda cōuenire nō possūt:
opus est quidē mediatore nō tñ ra
li qui corp̄ q̄dez habeat imortale
ppinquū sūmis. aim aūt morbidū
similē infimis. q̄ morbo nobis inui
deat poti? ne sanemur: q̄ adiuuet
vt sanemur: s̄ tali q̄ nobis infimus
ex corporis mortalitate coaptat' im
mortali sp̄s iusticia p̄ quā nō loco
ruz distantia s̄ similitudinis excel
lentia mansit in sūmis: mundādis
liberandisq̄ nobis vere diuinum
prebeat adiutorium. **Qui** pfecto
incōtaminabilis deus absit vt cō
taminationē timeret ex hoie q̄ in
dutus ē: aut ex hoib̄ inter quos ī
homine p̄uersat̄ ē. **N**ō ei p̄ua sūt
hec interim duo: q̄ salubriter suai
carnatē mōstravit nec carne pos
se cōtaminari verā diuinitatē: nec
ideo putandos demones nobis ē
meliores quia non habēt carnem.
Hic ē sicut eū p̄dicat sancta sc̄ptu
ra mediator dei t̄ hominū hō xps
iesus: de cui? diuinitate qua patri
est semp equalis: t̄ hūanitate qua
nobis fact̄ c̄similis: nō hic loc̄ ē: vt
cōpetenter pro n̄fa facultate dica
mus. **¶** **La. XVIII**
f **Alli** aūt illi fallacesq̄ medi
atores demones q̄ cū per
spiritus imūdiciam misericac mali
gni multis effectib̄ clareant: per
corporalū tñ locor̄ interualla t̄ p̄ ae
reor̄ corporor̄ leuitatē: a p̄iectu a
nimor̄ nos auocare atq̄ auertere
moliuntur: non viam prebent ad
deum: sed ne via teneatur impedi
unt: q̄si quidem t̄ in ipsa via cor
porali q̄ falsissima est t̄ plenissima
erroris: qua non iter agit iusticia:
quoniā non p̄ corporalem altitudi
nem: sed p̄ spiritalem hoc est incor
poralē similitudinē ad deum debe
mus ascendere: in ipa tñ corporali
via q̄ demonū amici plementor̄
gradus ordinant inter ethereos
deos t̄ terrenos hoies aereis de
monibus medijs constitutis. **H**oc
deos opinantur habere p̄cipūt ut
pter hoc interualluz locorū con

tructatioe nō contaminentur hu
mana. **I**ta demones contamin
ri potius ab hominib̄ q̄ homines
mundari a demonibus credunt: t̄
ideo ipsos cōtaminari potuisse: ni
si loci altitudine muniretur. **Q**uis
tam infelix est vt ista via mundari
se existimet vbi homines contami
nantes: demōes contaminati: dū
contaminabiles p̄dicantur t̄ nō
potius eligat viam vbi contaminā
tes magis demones euntur: et
ab incontaminabili deo ad in cun
dam societatem incontaminator̄
angelor̄: homines a contaminati
one munndetur. **¶** **La. XIX.**

¶ **E**d ne de verbis etiā nos
certare videamur: qm̄ nō
nulli istoz: vt ita dixeriz: de
moniculaz: in q̄bus t̄ labeo ē: eos
dem phibent ab alijs angelos dici
quos ip̄i demōes nūcupant: iā mi
hi de bonis angelis aliquid video
differendū: quos isti esse nō negāt
sed eos bonos demōes vocare q̄
angelos malunt. **R**os aūt sīc scri
ptura loquit̄ fm̄ quā xp̄iani sum̄:
angelos quidē partim bonos: p̄tī
malos: nūq̄ vero bonos demōes
legimus. **S**ed vbi cunq̄ illarum lit
terarum hoc nomen positum repi
tur: siue demones siue demonia di
cantur: non nisi maligni significan
tur spiritus. **b** **E**t hanc loquēdi cō
suetudinē intantum populi vsp̄q̄
q̄ securi sunt: vt eoꝝ etiam qui pa
gani appellantur: t̄ deos mltos ac
demones colendos cē contendūt
nullus v̄ sit taz litteratus t̄ doc̄
qui audeat in laude vel scruso suo
dicere: demonē habes: s̄ quilibet
hoc dicere voluerit: nō se aliter ac
cipi q̄ maledicere voluisse dubita
re non possit. **Q**ue igitur nos cau
sa cōpellit: vt post offensionem au
rum tam multarum: vt iā penes sint
omniū q̄ hoc verbum nisi in mala
prem audire consueverūt: qd̄ dixi
mus cogamur exponere: cum pos
sim̄ angelor̄ noīe adhibito: ean
dem offensionem q̄ noīe demonuz
fieri poterat euitare. **¶** **La. XX.**

¶ **V**āq̄ etiā ip̄a origo huius a
nominis si diuinos intuea-

veniūt in re
q̄ ad h̄ q̄ cō
fūel bonos
āgelos cē
quāvis dis
crepē a no
bis in noīe
Et facit in
b̄ ca. duo.
q̄ p̄mo po
nit sententi
ām labēōis
t̄ p̄t̄ totūz
de isto labē
one dictūz
fuit. s. li. q̄.
ca. viii. **E**t
etiā li. viii.
a ca. xiij. sc̄do
ibi.

b **E**t hāc
loq̄ndi z̄.
oñdit q̄ no
ster modus
loq̄ndi quo
sc̄ p̄ demo
nes nō ircl
ligim̄ nisi
malignos
spirit̄ tenē
dus ē poti
us q̄ labeo
nis. q̄ma
gis cōuenit
cū oī p̄sue
tudine. lo
quentū eti
am gentiliū
q̄ mod̄ lo
quendi la
beonis.

La. XX.
a **Vla.**
q̄ z̄ eti
om̄ ip̄a on
go z̄. **In b**
ca. ostendit
augustinus
ex origle hu
ius noīs de
mon q̄ip̄m
cōgruit ma
lis angelis
pot̄ q̄ bo
nis. et hoc
probat. q̄a
hoc nomen
ip̄onē a sci
entia cū sit
grecū. nam
interpretā
tur in lati

Liber

no peritus
vel sciens.
Scientia
vero ponit
nominant
mali spiri-
tus quod boni
et hoc propter
effectus sci-
entia. qui est
inflatio et
superbia. quem effe-
cium in bo-
nis spiriti-
bus impe-
dit caritas.
In malo vo-
impedimentu-
tum non ha-
bet.

J. Cor. 8.

mur libros aliquid assert cognitione dignissimum. Demones enim dicuntur quoniam vocabulum grecum est ob scientiam noisat. Apostolus autem spiritu sancto locutus ait Scientia inflat caritas vero edificat. Quod recte alterum non intelligit: nisi scientia: tunc professe cum caritas inest: sine hac autem inflare. in superbia inanissime quasi levitatis extollere. Est ergo in demonibus scia sine caritate: et ratione inflati. et tamen superbia sunt: ut honoris diuinorum et religiosis seruitur et quae vero deo debet scientiam sibi sive regni exhiberi: et certum est apud quod probatur adhuc agitur. Cetera superbia porro demonum quod per meritos possidebatur genere humanum: dei humanitas que in christo apparuit: quantam virtutem habebat: anime homini nesciunt immundicia elatioris inflare: demonibus similes superbia non scia. **La. XXI.**

La. XXI.
a. Psi
i. autem

Luce. 4. demones.
re. In hunc capitulo ostendit
dicitur beatissimus Augustinus quod demoni scientiam acquirunt: et tamquam se non habere caritatem ostendunt.

La. XXII.
a. Is
b. angelis re.
In hoc capitulo ostendit Augustinus differentiam inter bonos angelos et malos. ostendit autem quod differunt boni a malis tam per caritatem quam per scientie et noticie claritatem.

Si autem demones etiam hoc ita sciunt: ut eidem domino infirmitate carnis induito dixerint: Quid nobis et tibi Iesu Nazarenus? Genisti ante te nos? Claram est in his verbis: quod in eis et tanta scientia erat: et caritas non erat. Denique suam formidabant ab illo non in illo iusticiam diligebant. Tantum vero eis innotuit quantum voluit: tantum autem voluit quantum oportuit: Hoc sicut innotuit non sicut angelis sanctis qui ei sunt id quod dei verbum est: participata eternitate perficiuntur sicut eis terrenis innotescendum fuit ex quo tyrannica quodammodo potestate fuerat liberaturus predictos in suum regnum: et gloriari semper vacem et veraciter semper eterna. Innotuit ergo demonibus non per id quod est vita eterna et lumen incommutabile quod illuminat pios: cui vivendo per fidem quoniam in illo est corda mundanorum: sed per quedam temporalia sue virtutis effecta et occultissime signa percussit: que angelicis sensibus etiam maligno: um spirituum potius quam infirmitati hominum possent esse conspicua. Denique quando ea pauculum superimpta iudicavit: et aliquanto altius latuit: dubitauit de illo demonum princeps: eumque tem-

ptauit an Christus esset explorans: quatenus se temptari ipse permisit: ut hominem quem gerebat ad nos imitatores temptaret exemplum. Post illam vero temptationem cum angelis sicut scriptum est ministra bat ei: boni utique et scientia: ac per his spiritibus inuidis meruendi et tremendi: magis magisq; innotescerat: monibus quantus esset: ut ei iubenter quis in illo contemptibilis videatur carnis infirmitas resistere nullus auderet. **La. XXII.**

Is sigis angelis bonis ois a

b corporalium spiritualium regni scientia: quod inflantur demones vilis est: non quod ea ignorari sint: sed quod illis dei quam sanctificans caritas cara est: per cuius non timor incorporei: verum etiam incommutabili et ineffabili pulchritudine: cuius sanctus amore in ardore infra sunt: et quod illud est: non sunt: sed quod ipsos inter illa permanunt ut ex toto quod boni sunt eo bono ex quo boni sunt perficiuntur. Et ideo certi etiam spiritualia et mutabilia ista nouerunt: quod eorum principales causas in deo dei praesupponuntur quod factum est inuidus: quod causis quodam probant: quodam reprobant: cuncta ordinantur. Demones autem non eternas temporum causas: et quodammodo cardinales in dei sapientia perpetuat. sed quodammodo signorum nobis occultorum maiore expieta multo plura quam homines futura praesupponunt: dispositio-nes quodammodo aliquando pronuntiantur. Denique sepe isti nunquam illi oino falluntur. Aliud est enim spiritualia spiritualia: et mutabilia mutabilia praetendere: eisque temporale et mutabile modum sue voluntatis et facultatis inferere: quod demonibus certa ratione permisum est: aliquid autem in eis atque incommutabilibus di legibus quod in eis sapientia vivunt mutaciones tempore dividere: deinceps voluntatem quod tam certissima quod poterissima est divinitus spiritus eius participatio agnoscere: quod scientia angelicarum discreto donatum est. Itaque si soli existent: vegetaria bestiarum bonum autem quod bestiarum sunt: de illis est a qua creati sunt. Illi quippe indeclinabilis participatio et perpetuatio perficiuntur.

Os si platoici **La. XXIII.**

b malum deosque demones di

Capitulu. Dat. 4.

XXIII.

a Os
b si plato. Dat. 4.

cimilunt.

re. In hoc capi. prae-
dicta beatissima augustinus. diffe-
rentiam in-
ter bonos
angelos et
malos. et
enarrat opini-
one plato-
nicorum bonis
angelis.

Et facit b
duo. quia
proinde
quomodo no-
biscum conve-
niunt et dis-
serunt. He-
cudo huic
libro finis
iponit. ibi.

Huc ira
liber re.
In prima
ratio fac-
tria. nam pri-
mo ostendit
quomodo po-
sitio plato-
nicorum quod bonis angelos
vocant de-
os. sed vi-
no deo fac-
tus possit
sustentari
quod ad rem quod
etiam advi-
ce. **Et** autem
hec positio
platois in-
tribuimus. li-
bri. et factus
cordatus
in modo lo-
quendus cu-
sacra scrip-
tura quod qua-
doque demon-
nes. quoniam
doque vero
bonies de-
os vocantur.

IX

Scō ibi.
b Tenu-
tame cuj a-
nobis . tc.
soluta quā
dam dubi-
tatione in-
cidentē . vi-
delicet ex q̄
voies alij
dī appella-
ti sunt i sa-
era scriptu-
ra eo q̄ sūc
depo pulo-
dei . q̄r nō
magis āge-
li boni qui
sunt beati .
Ps. 49.
Ps. 135.
Ps. 94.
Ps. 95.
Ibidem.
4 Bath.
Ps. 81.
q̄ nos tc.
ostendit in-
quo plato-
nici a nob-
q̄ ad ea q̄ de-
angelis bo-
nii tenem⁹
discordant
In intelligit
ho hic per

cere eisq̄ annumerare q̄s a sūmo deo p̄ditos deos scribit coruz au-
 croz t̄ m̄ḡ plato: dicat q̄d volūt. n̄ enī cū eis d̄b̄oꝝ p̄trouersia labo-
 randū ē. Si enī eos sic imortales alserūt vt tūa sūmo deo factos: t̄ si si p̄ seipsoꝝ fia q̄ facti sūt adhe-
 redō: bt̄os eēdīcūt: hoc dicunt q̄
 dicim⁹ q̄libet eos nomē appelle-
 r. Hāc aut̄ platonicoꝝ eēsn̄am sūue
 oīm sūue meliorꝝ: in eoꝝ lfis sūueni-
 ri p̄t. Nā t̄ de ip̄o noīc q̄hm̄oi im-
 mortalē bt̄am̄s creaturam deos
 appellat: ideo inf̄ nos t̄ ip̄os pene
 nulla dissensio ē: q̄z t̄ in nfis sacr̄
 lfis legit: Dēd̄eoꝝ dñis locut⁹ est
 Et alibi. Confitemini deo deorū.
 Et alibi. Rex magnus sup̄ oēs de-
 os. Illud aut̄ vbi lscriptum ē. Ter-
 ribilis est sup̄ omnes deos: cur di-
 ctū sit deinceps ostendit. Sequit
 enī: Qm̄ oēs dī gentiū demonia-
 dñs aut̄ celos fecit. Sup̄ oēs ḡ de-
 os dixit: sed gentiū id est quos ḡc-
 tes pro dijs habent: que sunt dmo-
 nia: ideo terribilis sub quo terro-
 rediō dicebant. Elenūti an t̄p̄s p̄
 dere nos. Illud v̄o vbi dicit: de-
 us deoꝝ: nō p̄t intelligi deus de-
 monioꝝ: t̄ rex magn⁹ sup̄ oēs de-
 os: absit vt dicas et rex magn⁹ sup̄
 oia demonia. H̄z hoies q̄m p̄lo
 dei: eadeꝝ scriptura deos appellat
 Ego inq̄t dixi dī estis t̄ filii excelsi-
 oēs. Pot̄ itaq̄ intelligi hoꝝ deo-
 rū deus q̄dictus est deus deoꝝ: t̄
 sup̄ phos deos rex magnus: q̄dict⁹
 ē rex magnus sup̄ oēs deos. b Tle-
 rūtām̄ cū a nobis q̄rit: si homies
 dicti sūt dī: q̄ in p̄lo deisūt quē p̄
 angelos vel phoies alloqtur de⁹:
 q̄t̄omagis imortale eo noīc di-
 gnisunt: q̄ ea fruunt̄ bt̄itudie: ad
 quā deū colēdo cupiūt hoies pue-
 nire: Quid respondebim⁹ nisi nō
 frustra in scripturis sanctis exp̄ssi
 us hoies nūcupatos deos q̄ illos
 imortales et bt̄os: qb̄ nos eōles
 futuros in resurrectōe p̄mititur
 ne sc̄z p̄pt illoꝝ excellētiā aliquēz
 eoꝝ nobis p̄stituere deū infidelis
 auderet iſfirmitas? Qd̄ in hoīc fa-
 cile ē euitare. Et cūdientius dici
 debuerūt hoies dī in p̄lo dei: ye

certi ac fidētes fierēt: esse eū deū
 suū: q̄dict⁹ est de⁹ deoꝝ: q̄z t̄ si ap-
 pellenf dī imortales illi ac b. i q̄ i
 celis sunt: nō tū dicti sunt dī deoꝝ
 idē dī hoīm in glō dei cōstituto-
 rū: q̄bus dictū est. Ego dixi dī esī
 t̄ filii excelsi oēs. Hinc ē q̄d̄ ait apo-
 stolus: Et si sunt q̄ dicant dī: siue
 in celo siue in terra: sicuti sunt dī
 multi t̄ dñi multi: nobis tū vñ⁹ de-
 us p̄t: ex q̄ oia: t̄ nos in ip̄o: t̄ vñ⁹
 dñs ielus xp̄s p̄ quē oia: t̄ nos per
 ip̄m. Non mltū ḡ de noīc d̄scepā-
 dum ē cū res ipsa ita clara sit vt a
 scrupulo dubitatōis aliena sit. **J**
 lud v̄o q̄ nos ex eoꝝ imortalium
 bt̄oꝝ nūero missos angelos eēdi-
 cim⁹ q̄ dei volūtātē hoib̄ annūci-
 arēt: illis aut̄ nō placet: q̄r hoc mi-
 nisteriū nō p̄ illos q̄s deos appelle-
 lat: i. imortales t̄ bt̄os. b p̄ dñiōes
 fieri credunt: q̄s imortales tm̄ nō
 etiā bt̄os audēt dicere: aut̄ certe
 ita imortales ac bt̄os: vt tū demo-
 nes bonos si deos sublimiter col-
 locatos: t̄ ab hūana p̄treccatione
 semotos. q̄uis noīs p̄trouersia vi-
 deat: tū ita detestabile ēnomē de-
 monū: vt hoc modis ob⁹ a sancti
 angelis nos remouere debeam⁹.
Aūc ḡ ita liber iste claudat̄ vt sci
 am⁹ imortales ac bt̄os q̄libet
 vocent q̄t̄ facti t̄ creati sunt me-
 dios nō eē ad imortalitatē bt̄itū-
 dinē p̄ducēdis mortalib̄ miseria:
 a qb̄ v̄traq̄ differentia sepantur.
 Qui aut̄ mediū sūt cōem hūido im-
 mortalitatē cū sup̄iorib̄: miseriaz
 cū inferiorib̄: q̄m merito malicie
 sūt miseri: bt̄itudinē quā si hūt in-
 uidere nob̄ p̄fit potius q̄ prebere
 Und nūihil hūt amici demonū q̄d
 nob̄ dignū afferāt cur eos tāq̄ad
 iutores colere debeāt: q̄s poti⁹ vt
 deceptores euitare debeāt. Quos
 aut̄ bonos t̄ iō nō solū imortales:
 vexetiā bt̄os deoꝝ noīc sacr̄ t̄ sa-
 crificijs p̄pter vitā bt̄am̄ p̄ mortē
 adipiscēdā colēdos putāt: q̄les cū
 q̄ illi sūt t̄ q̄libet vocabulo digni
 sūt: nos eos velle p̄ tale religiōis
 obsequz nūi vñ⁹ deū colia q̄ crea-
 ti t̄ c̄p̄ticipatōe bt̄i sūt: adiuuāte
 ip̄o i leq̄ntilibro diligēti⁹ disserēt.